

Evo Morales, president de Bolívia amb Hugo Chávez, president de Veneçuela

Durant l'última reunió extraordinària de l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP) que es va realitzar a Caracas a principi de juny, el president amfitrió, Hugo Chávez, va defensar el suposat caràcter "anticolonialista i antiimperialista" del grup, al qual va atorgar rang de "bandera d'independència dels països de Llatinoamèrica, Àfrica i Àsia". La proclama pretenia sumar els seus deu socis, entre els quals es troben l'Àrab Saudita, Kuwait, l'Iran, Líbia i Algèria, a la seva estratègia de guerra asimètrica contra els Estats Units. I és que Caracas està utilitzant els seus excedents de petrodòlars per armar-se d'aliats polítics entre els seus veïns, i un suport explícit, que fins ara no ha arribat, dels països àrabs no faria res més que reforçar la seva posició regional. La diplomàcia petrolera veneçolana ha inclòs accions tan diverses com el finançament d'una escola del carnaval al Brasil, cirurgies gratuïtes per a mexicans sense recursos, la venda de combustible subvencionat a llars pobres dels Estats Units o la compra de 2.500

Chávez i la diplomàcia del petroli

milions de dòlars en abonaments del deute extern de l'Argentina.

Alguns organismes privats veneçolans i estrangers han calculat en uns 25.000 els milions de dòlars invertits fora de les fronteres des que Chávez va assumir el poder el 1999. No obstant això, diferents partits opositors, com Primer Justícia, consideren que aquesta xifra podria assolir els 16.000 milions anuals. Sigui quin sigui el nombre, és inferior als 10.000 milions de dòlars que el Govern destina a programes socials, i és aclaparador davant els 2.000 milions que George W. Bush reparteix cada any en ajuda al desenvolupament i

El Govern de Veneçuela, amb Hugo Chávez al capdavant, inverteix milers de milions d'euros dels seus excedents petrolers per fer aliats polítics a Llatinoamèrica, un ajut al desenvolupament dels seus veïns pobres que fins i tot supera el dels Estats Units. Chávez va ser l'amfitrió de l'última cimera de l'OPEP, en què va intentar guanyar adeptes al seu ideari bolivarià. Ara, però, la victòria d'Alan García en les eleccions presidencials del Perú dificulta els plans del president veneçolà.

lluita contra el narcotràfic en el seu partí del darrere. De fet, Veneçuela té recursos per posar oli a la seva política exterior d'integració "bolivariana". "Es tracta del cinquè exportador de petroli al món (darrere de l'Àrab Saudita, Rússia, l'Iran i Noruega) i posseeix les reserves més grans d'Occident i les sisenes a àmbit planetari", explica l'especialista en afers petrolers de la Universitat Central de Veneçuela, Luis Lander.

La joia de la corona és la companyia estatal Petròleos de Venezuela, SA (PDVSA), que va obtenir, el 2005, ingressos bruts globals per valor de 83.000 milions de dòlars, un 28% més

que el 2004. "Malgrat el deteriorament de les relacions bilaterals amb Washington, el principal client de la petrolera són els Estats Units, que compren cada dia 1,5 milions de barrils", diu Lander. Tanmateix, contràriament al que es podria creure, la diplomàcia petrolera de Chávez no és el resultat de plans secrets foscos. En un dels eixos del pla Siembra Petrolera 2005-2030, presentat al país l'any passat, s'afirma que "el petroli és l'eina d'integració dels pobles del continent". Va ser sota aquest paraigua doctrinari que Caracas va crear Petrocaribe, amb el qual Veneçuela subministra de manera directa volums de cru i productes al Carib, i Petrosur, destinada a elaborar projectes conjunts amb l'Argentina, Bolívia i sobretot el Brasil.

Perjudicial per al país. Com era previsible, l'oposició veneçolana ha llançat crítiques despietades contra Chávez, a qui acusa de protagonitzar un "saqueig gegantí i un malbaratament dels recursos de l'estat". "En lloc de contribuir al desenvolupament de Veneçuela, el nostre petroli es regala a altres països per aconseguir influència política i posicionar-se com a líder mundial", afirma a EL TEMPS el coordinador de Gente del Petróleo, Eddie Ramírez. Les queixes també s'escolten fora de Veneçuela. La creixent influència regional de Chávez ha encès l'alarma a Brasília, on fins i tot han arribat a qualificar de "guerra freda" la disputa per una zona suposadament destinada a ser espai de lideratge del Brasil. El suport de Chávez a la nacionalització del gas a Bolívia, que va afectar sobretot la

Alan García i l'esperança "antichavista"

Una anècdota molt difosa al Perú diu que en la Cimera de No-alineats del 1986, el cubà Fidel Castro va aconsellar al president Alan García sobre què hauria de dir en el seu discurs de presentació. El peruà, que aleshores tenia trenta-set anys, va escoltar les recomanacions i les va considerar molt oportunes. "Però, sap una cosa? -li va dir a Castro-, a mi no m'agrada fer de títella." Vint anys després d'aquesta trobada, García ha guanyat una vegada més la presidència del Perú. Durant la campanya electoral, el líder de l'APRA va protagonitzar un violent intercanvi d'insults i acusacions contra Chávez, que havia arribat a prometre que trencaria relacions diplomàtiques amb Lima en cas que guanyés García. Dies abans, s'havien tractat de "lladre de set soles", "corrupte", i "sàtrapa petroler", entre d'altres epítets.

Està per veure si Lima es convertirà en un fervent opositor de la diplomàcia petrolera chavista, però és indubtable que la relació serà cordial. Ja com a president electe, García va dir que declarava la pau a Veneçuela, però la va supeditar a la condició que "no hi hagi intervenció de Caracas en els afers interns del Perú". Lima acusava Chávez d'haver intervingut en la campanya per a la presidència peruana perquè aquest va declarar públicament el seu suport a l'exmilitar nacionalista Ollanta Humala, que finalment perdé la segona volta per set punts.

Amb aquesta situació, els Estats Units s'han entusiasmat amb la possibilitat que el govern de l'APRA posi fre a les ambicions expansionistes de Caracas. "El triomf de García és sens dubte un alleujament regional. Juntament amb Colòmbia, serà una garantia d'estabilitat a la zona andina contra un risc d'alteració democràtica representat per Veneçuela, Bolívia i Cuba", va dir a aquest setmanari l'analista de temes internacionals peruà Alejandro Deustua.

No obstant això, García va aclarir als seus veïns que no seria "el cabdill de l'antichavisme al continent". "L'APRA té en la seva plataforma original la integració llatinoamericana, però l'aplicació d'aquesta doctrina serà el resultat de complexos lluites diplomàtiques internes, que depenen de factors moltes vegades contradictoris", va explicar Deustua.

companyia estatal brasilera Petrobras, i la seva presència en la reunió en què els presidents del Paraguai, Nicanor Duarte Frutos, i de l'Uruguai, Tabaré Vázquez, van criticar durament el Mercosur, va enutjar Brasil. El ministre d'Exteriors brasiler, Celso Amorim, fins i tot

va reconèixer que havia manifestat a Chávez "la incomoditat personal del president Lula [da Silva] amb algunes de les seves accions".

Federico Rivas Molina
Buenos Aires

Guerra, franquisme i transició

Els lectors interessats a tenir les cobertes per a enquadrar els fascicles de Guerra Civil, franquisme i transició poden demanar-les, sense cap càrrec, dirigint-se a les adreces postal, electrònica, telefònica o de fax que indiquem a sota.

- Telefonant al: 902 131 025
- Enviant aquest anunci, per correu, amb les dades postals a: Av. Baró de Cijrce, 37. 1r. 1a • 46001 València
- Enviant-lo per fax amb les dades postals al 963 534 569
- Enviant un missatge electrònic, amb les dades postals, a: upatau@eltemps.net

EL TEMPS